

O VAŽNOSTI PLODOREDA I NEOPHODNOST NJEGOVOG POŠTOVANJA U PROIZVODNJI ŠEĆERNE REPE

U PROIZVODNJI SVIH BILJNIH VRSTA VAŽNO JE POŠTOVATI SMENU USEVA, KAO OSNOVNOG PRAVILA DOBRE POLJOPRIVREDNE PRAKSE. POSLEDNIH GODINA, U NAŠIM BILJNIM PROIZVODNJAMA, PRISUTNO JE NEPRIDRŽAVANJE OVOG PRINCIPA, ŠTO DOVODI DO TRENUTNIH GUBITAKA PRINOSA, ALI I DUGOGODIŠNJIH POSLEDICA PO BILJNU PROIZVODNJU.

NALAZIMO SE PRED SAMOM SETVOM ŠEĆERNE REPE I NEOPHODNO JE SKRENUTI PAŽNJU NA ŠTETNOST PONOVLJENE SETVE ILI SETVE ŠEĆERNE REPE SA USKIM PLODOREDOM.

U NAŠIM PROIZVODNIM USLOVIMA PRISUTNI SU PROBLEMI KOJE PROUZROKUJU ŠTETOČINE, FITOPATOGENE GLJIVE, VIRUSI I NEMATODE.

MERE ZAŠTITE USEVA ŠEĆERNE REPE PROTIV NEKIH ŠTETNIH ORGANIZAMA ČIJI SE INFEKTIVNI MATERIJAL ILI POPULACIJA NAGOMILAVAJU IZ GODINE U GODINU, MOGU BITI USPEŠNE SAMO UZ POŠTOVANJE OPTIMALNE SMENE USEVA.

RIZOMANIJA ŠEĆERNE REPE

RIZOMANIJA JE NAJŠTETNIJA BOLEST ŠEĆERNE REPE. OVO OBOLJENJE IZAZIVA VIRUS NEKROTIČNOG ŽUTILA NERAVA REPE ČIJI JE VEKTOR GLJIVA *Polymyxa betae*.

SLIKA 1. RIZOMANIJA ŠEĆERNE REPE

U PROŠLOJ PROIZVODNOJ GODINI U LABORATORIJU PROGNOZNO-IZVEŠTAJNE SLUŽBE VOJVODINE U ZNAČAJNOM BROJU UZORAKA KORENOVA KOJI PROPADAJU DETEKTOVANO JE PRISUSTVO VIRUSA RIZOMANIJE.

JEDINA EFIKASNA MERA ZAŠTITE PROTIV OVE BOLESTI JE SETVA TOLERANTNIH SORATA I HIBRIDA ŠEĆERNE REPE. DO DANAS SU REGISTROVANE MNOGE SORTE I HIBRIDI SA RAZLIČITIM NIVOOM TOLERANCIJE. UČESTALA SETVA I NEPOŠTOVANJE PLODOREDA, DOVODE DO PODIZANJA INFEKTIVNOG MATERIJALA U ZEMLJIŠTU, ŠTO UTIČE NA PROIZVODNE KARAKTERISTIKE SORTI I OTEŽAVA KONTROLU NAD OVIM PATOGENOM.

Rhizoctonia solani - PROUZROKOVAČ TRULEŽI KORENA ŠEĆERNE REPE

U PROIZVODNJI ŠEĆERNE REPE, POSLEDNIH GODINA, VELIKI PROBLEM PREDSTAVLJA TRULEŽ KORENA REPE ČIJI JE PROUZROKOVAČ FITOPATOGENA GLJIVA *Rhizoctonia solani*.

SIMPTOMI PROPADANJA BILJAKA I TRULEŽI KORENA POČINJU VEĆ OD JUNA MESECA. INFEKCIJE SU POSLEDICA PRISUTNOG INFEKTIVNOG MATERIJALA I PADAVINA TOKOM MAJA, JUNA I JULA MESECA. NEPOŠTOVANJE PLODOREDA NA VEĆINI PROIZVODNIH PODRUČJA DOVELE SU DO PROPADANJA PARCELA I VELIKIH GUBITAKA U PROIZVODNJI.

SLIKA 2. TRULEŽ KORENA ŠEĆERNE REPE

REPINA NEMATODA *Heterodera schachtii*

PREMA PODACIMA PROGNOZNO-IZVEŠTAJNE SLUŽBE VOJVODINE, REPINA NEMATODA JE PRISUTNA U SVIM PODRUČJIMA GAJENJA ŠEĆERNE REPE, POSEBNO U U BLIZINI STARIH ŠEĆERANA BAČKE I SREMA.

NA OSNOVU ANALIZE 1745 UZORAKA ZEMLJIŠTA, POREKLOM SA 117 PARCELA, UZETIH KOD 36 PROIZVOĐAČA ŠEĆERNE REPE, REPINA NEMATODA UTVRĐENA JE NA 36% PARCELA SA GUSTINOM POPULACIJE U RASPONU OD 13 DO 1591 JAJA I JEDINKI DRUGOG JUVENILNOG STADIJUMA U 100 ML ZEMLJE.

SLIKA 3. BRADATOST REPE – PRISUSTVO NEMATODA

PREPORUKA

S OBZIROM DA SETVA ŠEĆERNE REPE TEK PREDSTOJI, SADA JE VEOMA VAŽNO NAPRAVITI DOBAR ODABIR PARCELA I IZVRŠITI SETVU U NEZARAŽENA ZEMLJIŠTA. ZA SETVU ŠEĆERNE REPE PREPORUČUJE SE PETOPOLJNI ILI ČETVOROPOLJNI PLODORED. OVOM MEROM UTIČE SE KAKO NA SMANJENJE INFektivNOG POTENCIJALA ŠTETNIH ORGANIZAMA U OVOJ GODINI TAKO I NA OČUVANJE ZEMLJIŠNOG RESURSA ZA NAREDNI PERIOD. ZA SETVU KORISTITI TOLERANTNE SORTE ŠEĆERNE REPE.